

MAGYAR LAJDA

+ 3 lei

Taxa postală plătită în aprobării Dir. Gen.

T. „Dunaposta”

BUDAPEST
Posta

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 241 (1683) szám * Kedd, 1937 november 23

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Teljes erővel megindult a választási küzdelem

Önálló listával mennek a választásba a Magyar Párt és a Nemzeti Parasztpárt. — A kormány tiszta és szabad választást ígér

Bucuresti. Saját tud. A választási küzdelem a fővárosban vasárnap többféle mozgalom útján már megkezdődött. A kormánypárttal szemben a kisebb ellenzéki pártok is közös szervezetbe igyekeznek tömörülni, s évégett tárgyalások is kezdődtek. A gheorghisták, az Averescu-féle Néppárt és az Argetoianu-féle Agrárpárt megegyezéséről van szó, amelynek egyelőre nem lenne más célja, mint szembe szállani a kormánnyal és a liberális—vaidista—iorgista kartellel.

A Nemzeti Parasztpártnak erre vonatkozó álláspontja csak a központi végrehajtóbizottság ülése után lesz ismeretes. Bizonyosnak

látszik azonban, hogy a Nemzeti Parasztpárt közös listákat nem fog benyújtani a többi párttal.

BRATIANU GYÖRGY
A KÉT LIBERALIS PÁRT EGYESÜLÉSÉRŐL.

Bucuresti. Saját tud. Bratianu György így nyilatkozott a „Curentul”-nak a két liberális párt egyesítéséről folytatott tárgyalásokról: — A valóság az, mindkét részen meg volt az őszinte akarat az egyesülésre. A kormány megalakításának és az együttműködési ajánlatnak azonban nem volt más célja, mint megbiúsítani ezt. Ezzel a megam részéről a tárgyalásokat befejezetteknek tekintem.

Szabad és tiszta választást ígér a kormány

A belügyminiszter intézkedései

Franasovici belügyminiszter szombaton több politikai párt vezetőjével, köztük Madgearu nemzeti parasztpárti főtitkárral is tárgyalt a választásokról. Biztosította a nemzeti parasztpártiakat, hogy a választások teljesen szabadok lesznek, mert a kormány minden intézkedést megtesz a rend fenntartására és a politikai propaganda szabadságának biztosítására.

Az ellenzéki pártok a belügyminiszter kijelentéseit őszinte örömmel fogadta. A sajtó egyértelműen a választási erkölcsök megszelídítésére irányuló törekvésként könyvelik el és kiemelték, hogy minden pártnak támogatni kell a belügyminiszter törekvéseit.

AZ IGASZÁGÜGYMINISZTER INTÉZKEDÉSE.

V. P. Sassu igazságügyminiszter utasítást küldött a törvényszéki elnökökhöz a választásokra vonatkozólag. A rendelet többi között ezeket mondja:

— A választások alkalmával különösen felhívom a figyelmüket arra, hogy a kormánynak eltökélt szándéka a leghabakodott választást biztosítani és a törvényes formákat a leghigorubbant betartani... Kérem, hogy mindvégig legyenek a törvény és a tárgyalgosság örei, úgy hogy minden jelölt és választó élvezhesse a pártatlan igazságosság jó-téteményeit... A bíróság maradjon semleges és józan. Emelkedjék felül a politikai harcokon... Minden legkisebb szabálytalanságot a leghigorubbant fogunk megvizsgálni és büntetni...

A KÖZPONTI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG MUNKÁBAN.

Bucurestiből jelentik: Szombaton este 7 órakor tartotta ülést a választási bizottság. A

uj beírásokat.

A 8. cikk alapján összeállított új névjegyzék választói csak 1938 január 15 után szavazhatnak. A kamarákat összehívó királyi rendelet után pedig sem törlés, sem hozzáadás nem történhetik a névjegyzékeken.

A városi előjáróságok törölhetik a választási jogukat elvesztetteket a névjegyzékekből. A törlés ellen 15 napon belül lehet kifogást emelni az illetékes járásbírószágon.

A MAGYAR PÁRT CAFOLJA, HOGY A ROMÁN PÁRTOKKAL TÁRGYALT VOLNA.

A „Lupta” egy valóságnak meg nem felelő híradása közölte, hogy a Magyar Párt elnöke egyik nyilatkozatában hajlandságot jelentett ki a román pártokkal való együttműködésre, a ciuceai paktum alapján. A Magyar Párt hivatalos lapja, a „Keleti Ujság” erre a következő cáfolatot hozta:

— Illetékes helyről kapott értesülésünk szerint a Magyar Párt elnöke sem a választásokkal kapcsolatos, sem egyéb kérdésekről semmiféle nyilatkozatot nem adott, tehát a „Lupta” híre valótlan.

MANIU TÁRGYAL A MÁSÍK SZÉLSŐ JOBBOLDALI PÁRTTAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSÉRŐL.

Bucurestiből jelentik: Cuza és Goga „Keresztény Nemzeti Párt”-jának másik szélső jobboldali versenytársa a Zelea Codreanu-féle „Totul pentru Tara” („Mindent a hazáért”) című politikai csoport. A „Popularul” szerint Maniu első politikai szereplése a hosszú hallgatás után egy november 24-ére tervezett találkozó lenne Z. Codreanuval. A találkozás célja az volna, hogy közös frontot létesítsenek a választások szabadságának biztosítására. A legionisták hivatalosa, a „Frontul” cáfolja ezt a hírt és kijelenti, hogy teljesen alaptalan.

Maniu vasárnap megérkezett Bucurestibe

A Nemzeti Parasztpárt közönsége tüntető ünnepléssel fogadta

Bucuresti. Saját tud. Maniu Gyula vasárnap délelőtt 10 óra 20 perckor Bucurestibe érkezett, hogy résztvehessen a nemzeti parasztpártnak a napokban tartandó központi végrehajtóbizottsági ülésén. A volt miniszterelnök a pártvezetőség kérésére jött két nappal hamarabb, hogy ideje legyen előzőleg tárgyalásokat folytatni. A nemzeti parasztpárt ünnepélyes fogadtatást készített elő Maniu számára, akiről az a vélemény, hogy a közelmúlt politikai eseményei az ő felfogásának és taktikájának helyességét igazolták be.

Az északi pályaudvart és környékét már több órával a vonat érkezése előtt sokezer ember lepte el. A Bucurestiben élő ardeali román ifjúság szervezete zászlókkal és felírtos táblákkal vonult ki és a nemzeti parasztpárt bucuresti szervezetei sorfalat állottak az északi pályaudvartól végig a Calea Grivitei és a Calea Victoriei, egészen a párhelyiségig, ahol szintén ezernyi ember szorongott, várva az elnökjelölt Maniut. A vonat megérkezésekor egyszóval éljenzés reszkeltette meg az északi pályaudvart és mikor Maniu leszállt a vasuti kocsiból, barátai körülállották, hogy megvédjék a tömeg lelkesedésének heves megnyilatkozásaitól, de nem tudták megakadályozni, hogy hi-

vei vállukra ne emeljék. Egy küldöttség virágokat nyújtott át Maniunak és Lupu a fővárosi szervező elnöke rövid üdvözlőbeszédet mondott, amire Maniu néhány hálás szóval válaszolt.

Aztán valóságos diadalmenetben kísérték Maniut a pártklubhoz, amelynek erkélyéről Maniu a következő beszédet mondta, amely egyébként ebben az esztendőben első nyilvános beszéde:

— Kedves barátaim! Kedves polgártársaim! Mindig a nemzeti eszméért, a tiszta demokráciáért, a hamisítatlan alkotmányosságért s az állami és társadalmi életben erkölcsi felfogás megvalósítása érdekében harcoltam. E célok elérhetése ellen hatalmas, részben látható, de részben titkos erők szövetkeztek. Ennek ellenére egy percig sem kételkedem, hogy a győzelem a miénk lesz, különösen, ha az egész román közvélemény észreveszi, hogy itt nem pártküzdelemről van szó, hanem a román legszentebb kincseiért folytatandó harcokról, nemzeti és állami létünk megőrzéséről van szó, ami oly komolyan veszélyeztetve van, kül- és belpolitikai tekintetben egyaránt. Oly nagy érdekek forognak kockán, hogy minden románnak vállalva küzdenie kell a veszély

a román nemzeti paraszt-Luput éllette. Ezután Lunangon kifejtette, hogy a román ember, a legegyszerűbb munkástól, fel a legelőkelőbb értelmiségig, mindenki Maniutól várja ma a szabadítást, mert aki — mondotta, — meg tudta szabadítani az országot az idegen igtától, az megszabadítja a káros szellemétől és az abszolutizmustól is.

Befejezésül Maniut éllette Lupu.

Maniu azután hosszas tanácskozásokat folytatott a párt vezető embereivel.

BASARABIÁBAN JÓ KILÁTÁSAI VANNAK A KORMÁNYPÁRTNAK, NEHÉZ HELYZETE A NEMZETI PARASZTPÁRTNAK.

Kisenevből jelentik: A kormány Basarabiában hivatkozhat nemcsak az uralkodó bizalmára, hanem az eddigi munkájára is. Ez az ország rész ugyanis sokat kapott a kormánytól *utakban*. Ez Basarabia legfontosabb kérdése. Inculet miniszter már a nyár folyamán

Goga első választási riadója Bucurestiben

A kormánypártot is támadta, de még inkább Maniuókat

Bucuresti. Saját tud. Goga. pártjának vasárnap tartott bucuresti ülésén beszédet mondott:

— Ez az új kormány? — mondotta. — Kifordították a kopott és megfakult ruhát s ahelyett, hogy odavetnék az ócskásnak, mint új ruhát adják reánk. De ez a ruha nem fog sokáig tartani. A Liberális Párt nem tud rendet teremteni ebben az országban. Mulatságos helyzet, hogy a párt állandóan ellentétben áll gyerekkori becézőnevét ma is viselő elnökével, akit egyszerűen raktárba tesznek, ha a közelet porondjára lépnek.

— A válságból — folytatta Goga. — tisztán kerülünk ki. Megmondtuk határozottan, hogy Maniu pártja nem jöhet kormányra, hiszen Maniu sárral freeskeltte be a koronát, Mihalache pedig nem alkalmas arra, hogy politikai szerepe legyen az országban. Aztán a Nemzeti Parasztpárt kormányra a zsidók kormányra lett volna. Megmondtam a királynak, hogy ebben az esetben az arculesapott nacionalizmus tiltakozni fog. Megmondtam, hogy meg tudom mutatni a térképen, hol fog kitörni a forradalom: Moldviában. Én nem fogom a forradalmat csinálni, de ha meglesz, az élni leszek.

— Ki az a bolond, aki elhiszi, hogy én, aki az idegenek elleni tiltakozásban születtem, ölbetett kézzel fogok ülni, ha idegenek kerül-

Mikulásra **gyermekiátékok,** sí, korcsolya és mindennemű sportcikkek legolcsóbban és legnagyobb választékban **HAVRANEK utódánál** beszerezhetők.

megindította a választási propagandát. A meggyőzők között és a parlamenti képviselőiben nagy személyi változások lesznek. A vándorlás és joghítlak támogatása itt alig jelent valamit.

A nemzeti parasztpárt helyzete elég nehéz. Az itteni pártszervezet nem eléggé gyakorlati és harcos. Hiányzik továbbá az országos pártszervezettel való együttérzés és a bizalom. Ennek a bizalmatlanságnak az oka még a nemzeti parasztpárt kormányzásának idejére nyúlik vissza.

nek hatalomra? Msot azt mondják, hogy Maniu következik. Miért? Én nem tudom, hogy ő elbarcos lenne. Sohasem irt semmit, a képviselőháza nem jár. Néha eljár ardeali falvakba, ahol kétszáz paraszt előtt sértegeti a koronát. Nem hiszem, hogy ennek az embernek most 65 éves korában, meglesse a receptje, mikor mostanáig nem csinált semmit.

Brazília nem fizet a külföldnek többet

Rio de Janeiroból jelentik: Vargas elnökletével a braziliai kormány államtanácsot tartott. Az államtanács elhatározta, hogy azonnali hatállyal megszünteti a külföldi kölcsönök fizetésére szolgáló összegek átutalását. A pénzügyminisztert az államtanács fölhatalmazta, hogy kezdjen tárgyalásokat az érdekelt államokkal új egyezmények kötésére.

Zürichi zárlat. Párizs 14.69. London 21.61 háromnegyed. Newyork 431 hétnyelv. Brüsszel 73.42. Milano 22.72 fél. Amsterdam 239.55. Berlin 174.55. Bécs — schilling 79.40. Praga 15.21. Varsó 81.80. Belgrád 10. ucuresti 325.

Világhíres könyvtárak

Írta: hegyaljai Kiss Géza dr

A könyveknek is megvan a maguk kaszárnnyája. Ott várják glédába állítva, szép sorokba rendezve, hogy a maga betűregimentjével mindegyik felsorakozzék az eszmék győzelmének kivására.

Hol voltak és hol vannak a világ leghíresebb könyvtárai? Aki ennek a kérdésnek a men-ten elad visszafelé a régi időkbe, annak először azon kell elcsodálkoznia, milyen régen vannak már nagykönyvtárak a föld kerekén.

Egyiptomban és Ázsiában már a Krisztus előtti 19. században voltak nagykönyvtárak. Ezek többnyire vallásos iratokból álltak. Tudni kell, hogy nagyon változatos az az anyag is, amiből a könyvek készültek. A legrégebb időben a könyveket agyagba rótták és cseréppé égetve őrizték. Később egy papirusz nevű növénynek a sáslevelét használták könyvnek, ez volt a mai papír őse. Aztán írták hátyára, pergamenre. A mohamedánok Bibliájának, a Koránnak, az a legrégebb példánya, amit szarvasbőrre írtak. A világ legrágább könyveit pedig Moszkvában őrzik, ahol a cárok kincstárában vertaranyból és vertezüstből készült Bibliák vannak.

A legrégebb könyvtárak Memphisben, Susában, Jeruzsálemben voltak, többnyire a templomok mellett. Asszír-babiloni ékiratos cserepek és illyen ősi nagykönyvtárakból maradtak fenn.

Görögországban a legrégebb könyvtár egy Pesisztratos nevű kényűre volt, aki Athénben fényes udvart tartott. Gondja volt a tudományra, művészetre. Ő rendelte el az első leghíresebb költő, Homérosz hőskölteményeinek összegyűjtését és kiadását. Ez a Pesisztratos Krisztus előtt 527-ben halt meg. Híres könyvtárat alapított Pergamonban II. Eumenes és II. Attalos király. Ez a két király a Krisztus előtti 2. században uralkodott.

Leghíresebb könyvtára az ókorban az afrikai Alexandria városában volt. Ezt a könyvtárat Ptolemaios Soter király alapította s a királyi palota mellé épített múzeumban voltak a könyvtár helyiségei. Ptolemaios Krisztus előtt 283-ban halt meg. Arany pénzén fennmaradt a képe, amelyen a mi Mátyás királyunkhoz hasonlít. Az alexandriai könyvtár könyvei tekeresekből álltak. Előbb 700.000 tekerésre becsülték ezt a könyvállományt, de mikor a könyvtár leégett, már 900.000 tekeres elvesztését könyvelték el. Ki égethette meg ezt az óriási könyvtárat és miért? Omár kalifa lett híressé és győőletessé a könyvtár megégetéséről. Ez az Omár Mohamed legelső és legtüzesebb hívei közé tartozott. Ő alapította meg a mohamedán államot. Ő hódította meg Szíriát, Perzsiát, Egyiptomot. Krisztus után 644-ben gyilkolták meg. A perzsák közt az a hagyomány maradt fenn róla, hogy ő pusztította el a perzsa uralkodók remek palotáját, a Persepolist. Tízennégy napon át azokkal a szarvasbőrre írt csodaszép könyvekkel fűttette fűrdőjét, amelyek a perzsa műveltség kincseit foglalták magukban. Uglátszik, minden eleje került

Az orosz titkosrendőrség szorítja a hurkot Litvinov körül

Londonból jelentik:

A Daily Express a Litvinov és Jezsov között ki-robbaant ellentétéről a következőket jelenti; Jezsov, a GPU egyik nyomozó különítményét a külügyi népbiztosság épületébe vezényelte, ahol ez késő estig kutatott és hat kocsi- ra való aktát szállított el onnan. Litvinov a házkutatás magkezde- sekor haladéktalanul Stalinhoz fordult, de minden erőlködése hiábavaló volt.

Oroszországban kevesebb lesz az olasz, lengyel, német, japán konzulátus

Londonból jelentik:

A Daily Telegraph moszkvai jelntése szerint Oroszország a szovjetkormány kéreelmére bezárja Szovjet-Oroszország területén működő valamennyi konzulátusát, csupán az odesszai főkonzulátust tartja fenn. Odessza kikötőjébe ugyanis olasz hajók érkeznek. A szovjet ezidőközben nincs konzulátussal képviselve Oroszországban, de az olasz kormány felajánlotta, hogy Nápolyban főkonzulátust állítson fel, cserében az odesszai olasz főkonzulátusért. A lap szerint a lengyel konzulátusok számát Oroszországban ötről-háromra, a németekét ötről egyre csökkentették és rövidesen lépéseket tesznek Japán oroszországi konzulátusainak leépítésére is.

Az erős dohányzás következményei

c. értékes munkát. A tartalomjegyzékből: A dohányzás. A dohány, mint mérge. A heveny nikotinmérgezés. Szédülés, nehéz légzés, szívdzavarok. Az idült nikotinmérgezés. A nikotin és vércukor. A gyermek és a dohányzás. A szem. A légzőszervek és a dohányzás. A dohányzás és a rák-kérdés. Az omesztőszervek (gyomor, bél) és a dohányzás. A nő fajfenntartó értéke. Az idegrendszer és a dohányzás. Kéz- és fejremegés. Elmezavar, görcsök, fejfájás, álmatlanság. A dohányzás kozmetikai következményei. Az erős dohányzásról való leszokás vagy ennek mérséklése. Akaratkifejtés. Az erős dohányzás artalmainak csökkentése stb. Írta dr Somogyi Béla. Ára 35 lei. Megrendelhető könyvosztályunknál.

könyvtárat felégetett, így az alexandriait is. De nem azért, mintha fűrdőjét nem lett volna mivel fűteni, hanem mert el akart pusztítani minden másféle műveltséget és helyet akart készíteni az izlám terjedésének.

Rómába Görögországból és Ázsiából hozták az első könyvtárakat. Híres volt Cicero és mások magánkönyvtára. Julius Casear egy, Augustus két könyvtárat alapított. Rómában, Krisztus után a 4. században már 28 nyilvános könyvtár volt. Bizáncban méltán híres volt Nagy Konstantin császár könyvtára.

A középkorban alakultak ki a szerzetesi vagy kolostori könyvtárak. Mikor még nem találták ki a könyvnyomtatást, a könyveket barátok másolták, lassan haladó, de gyönyörű, kézzel írt betűkkel. A kolostorok kincsei egyrészt ma is a könyvtárak rendkívüli értékű könyveiben vannak. Leghíresebb lett persze a pápák könyvtára, a vatikáni könyvtár. Ennek Mátyás király korában, 1481-ben 3498 könyve volt. 400.000 könyvvel ma is a világ egyik leghíresebb, ha nem is a legnagyobb könyvtára.

A 14-ik században létesültek az egyetemi könyvtárak. A reneszánsz idejében egyes nagy uralkodók alapítanak híres könyvtárakat. A reformáció idejében pedig a városi könyvtárak is elterjednek. A régi híres uralkodók könyvtárai közül a leghíresebb Mátyás királyé volt. Ő alapította a budai Várban azt a pompás könyvtárat, melyet Corvina néven ismer a világ. Mátyás címere a holló és a holló latin nevével lettek Mátyás könyvei is hollósak. Mátyás király évi

RADION egymaga mos!

Próbálja ki ezt a csodálatos hatású mosószeret!

Előnyök:

1. Radion oldatban a fehérneműt körülbelül 30 percig hagyjuk forni. (Műtől előzőleg már bedzsuoltuk).
2. A fehérnemű rumpitása már nem szükséges. Radion-nal mosni egyszerűbb.
3. Radion a ruhát hófehérre varázsolja, akárcsak a napon fehéreltünk volna.
4. Műtől a Radion-mosásnál a fésűt később keletkezett oxigénbuborékok fehérték a ruhát, így az teljesen ártalmatlan.

Szavaltól mentes klortól és minden egyéb ártalmas vegyszertől.

A Vatikán magas kitüntetések adott a francia kormány elnö- kének és külügyminiszterének

Hálanyilvánítták Pacelli bíboros-
államtitkár franciaországi szívé-
lyes fogadtatásáért

Párizsból jelentik: XI. Pius pápa Chau-
temps miniszterelnöknek a Pius-rend nagy-
keresztjét, Delbos külügyminiszternek a Nagy
Szent Gergely-rend nagykeresztjét adományoz-
ta. A kitüntetések a Szentatya azért a szívé-
lyes fogadtatásért adományozta, amelyben
Pacelli bíboros államtitkárt Párizsban és Li-
sieuxben részesítették.

Darányi Kálmán magyar miniszter- elnök és Kánya Kálmán külügy- miniszter megérkeztek Berlinbe

A miniszterelnök az ujságírók előtt elmondotta, hogy a két állam
közötti barátság kifejezése a látogatás

Berlinből jelentik: Vasárnap délelőtt az
itteni anhalti pályaudvarra különvonaton meg-
érkezett Magyarország két vezető államférfia.
Darányi Kálmán miniszterelnök és Kánya Kál-

mán külügyminiszter. Darányi Kálmánt fele-
sege is elkísérte a berlini útra. Fogadtatásukra
megjelent a pályaudvaron Neurath birodalmi
külügyminiszter és felesége, Darré földműve-
lésügyi miniszter, Fritsch belügyminiszter,
Tauschitz osztrák és Attolico olasz követ,
Mackensen, Meiszner, Lammer és Funk ál-
lamtitkárok, valamint a berlini magyar követ-
ség egész személyzete Sztójay követ vezetésé-
vel. Seifert tábornok vezénylese alatt díszszá-
zad is vonult ki az érkezők tiszteletére. Neu-
rath külügyminiszter felesége nagy virágcsok-
rot nyújtott át Darányi miniszterelnök felesé-
gének. A vendégek ezután gépkocsikba száll-
tak és a pályaudvar előtt összegyűlt hatalmas
közönség lelkes eljénzés közben az Adlon-szál-
lóba hajtottak.

30.000 aranyat költött könyvtárára. Harminc má-
soló másolta ezeket a könyveket. A kezdőbetű-
ket kifestették, a könyvek lapjainak szélét fest-
ményekkel díszítették. Még pazarabbak a könyv-
táblák. Ezeket selyembe-hársnyiba vagy sötét-
kővel kirakták. Így a könyveknek drága-
vörös kecskebőrbe kötötték, aranyozták, drága-
kővel díszítették. Így a könyveknek kettős értékük
volt. Egyik az, hogy a szöveg, amit leírtak, meg-
bízható és hibátlan lett. A másik a könyvek ki-
állítására. Hány könyve volt Mátyás királynak?
Sok ezerről beszélnek. De már mondtam feljebb,
hogy az idejében a pápai könyvtár is csak
3498 könyvből állott. Magyarországon az
előző században a királyi könyvtárban
hetett több mint 2-3000 könyve. A könyvtár a
budai palota déleleti részében volt. Nagy terem-
ben, középen a király fekvőhelye. Es polcokon
feküdtek a könyvek drágaságai. A király halála
után a könyveket széthordták. Sokat elvitt a tör-
ök is, de úgy tudjuk, sok vándorolt el Bécs felé
is. Ma a világ különféle nagyvárosaiban mint-
egy 100 Corvinát őriznek, drága emlékül. Bécs
nemrég adott vissza tizenhatot Magyarorszá-
nak.

Manapság a világ legnagyobb könyvtárai a
következők: A szentpétervári nyilvános állami
könyvtár 4.833.000 könyvvel, a moszkvai nyil-
vános Lenin-könyvtár 3.900.000, a washingtoni
Kongresszusi Könyvtár 3.900.000, a newyorki
nyilvános könyvtár 3.295.000, a londoni British
Museum könyvtára 3.115.000, a cambridgei egye-
temi könyvtár 2.870.000, a berlini porosz állami
könyvtár 2.359.000, a müncheni bajor állami
könyvtár 1.724.000, a strassburgi egyetemi

könyvtár 1.300.000, a bécsi Nationalbibliothek
1.250.000, a budapesti Nemzeti Múzeum Könyv-
tára 971.364, a lipcei egyetemi könyvtár 850.000
könyvvel.

A könyvtárterem díszességét is tekintve, Ma-
gyarországon különösen kiemelkedik az egri ér-
seki könyvtár és a sárospataki főiskola nagy-
könyvtára, a Rákócziak könyvtárával 100.000
könyvvel. Nagy értéket jelent a pápai főiskolai
könyvtár és a budapesti teológia Ráday-könyv-
tára.

Meg kell említeni, hogy már nemcsak a leg-

nagykönyvtárak, hanem a népkönyvtárak, az
1902 óta felállított népkönyvtárak, a vi-
lágháború után bevezetett művelési népkönyv-
tárak és levétkönyvtárak a könyvek ezreivel
látják el a falu olvasni szerető embereit is.

A könyvtárról talán az egész világon a leg-
szébb verset Vörösmarthy Mihály írta „Gondo-
latok a könyvtárban” címmel. Elmondja benne,
hogy csavargók és mások rongyait papírrá dol-
gozzák fel és abból lesz a könyv. Vörösmarthy
felveti a kérdést: Jobb lette-e a világ a könyvek
által? Feleljünk erre Napoleon szavával. A vi-
lághódító mondta: hogy két hatalom van a vi-
lágban: a kard és a szellem. S a szellem legyőzte a
kardot. Hiába égettek el nagy könyvtárakat, a
szellem él és győz. Köszönjük meg hát amit a
könyvtárak nyújtanak, mint az élet szép ál-
domását, a sors gyönyörű ráadását. És amit a
könyvtáraknak köszönhetünk, hálás szívvel for-
dítsuk Isten dicsőségére!

miniszterelnök megérkezése után
a pályaudvaron a következőket mondotta a
német sajtó képviselői előtt:

— Berlini utazásom rendkívüli örömet sze-
rez nekem. Már útközben, a kora reggeli órák-
ban a legjobb benyomásokat szereztem Német-
ország lüktető életéről. A legnagyobb érdek-
lődéssel tekintek ittartózkodásom elé. A német
kormánytól teendő hivatalos látogatásunk leg-
jobb bizonyítéka Magyarország és a német
birodalom között fennálló barátságos kapoco-
latoknak.

Délben 12 órakor Darányi és Kánya meg-
koszorúzták az Unter den Lindenen lévő hősi
emlékművet. Délben Sztójay Döme magyar kö-
vet adott villásreggelit a vendégek tiszteletére,
este Mackensen államtitkár, a volt buda-
pesti német követnél volt magánjellegű ebéd.

AZ IRGALMASREND NEGYSZÁZÉVES JUBILEUMA

Istenes Szent János, a rendalapító. — Százharminchat rendház, huszontháromezer betegágy, negyven elmeorvosiintézet, árvaházak, nyomorék menhelyek. — A Romániai Rendház

Irta: Dr Schweiger Béla, a timisoarai Irgalmasrendház ügyésze

A betegápoló Irgalmasrend november 29-én ünnepli meg fennállásának 400 éves évfordulóját. A rend 1537-ben alakult meg. Alapítója Istenes Szent János — családi nevén Ciudad János —, aki Granadában kezdte meg működését. Rendjének hivatása kezdeti fogva főleg a szegény betegek ápolása és gyógykezelése volt s ezt a célt szolgálják az Irgalmasok kórházai és gyógyszerintézei ma is.

Istenes Szent János élete

Istenes Szent János 1495 márciusában született, Montemayor Nuovo-ban. Évora egynáz-megyének egy kis városában, ahol édesatyja Ciudad Andrés köztisztviselőben álló jámbor-életű mesterember volt. Szülei vallásos, gondos nevelésben részesítették. Születése pillanatában égi tűzszlop jelent meg az atyai ház felett — olvassuk életrajzában — és a közeli plébániatemplom harangjai maguktól kondultak meg. A csodálatos események rendkívüli benyomást gyakoroltak a városka lakosaira. Montemayor közelében lakott akkoriban egy jámbor remete, aki megjövendölte, hogy Istenes Szent Jánost az „Isten választotta ki nagy feladatra és a tökéletesség legmagasabb fokát fogja elérni: jámborsága mindenütt fenyegetni fog és az egész kereszténység vigaszává lesz”.

Nyolc éves korában, Isten különös intézkedése folytán, eddig még meg nem állapított úton-módon eltűnt a szülői házból. Orapesoba került egy családhoz, amely tovább taníttatta. Olyan nevelésben részesült, amilyent talán még a szülői háznál sem kaphatott volna. Hazatérve megtudta, hogy édesanyja eltűnése miatti fájdalomában, három hétre rá meghalt, édesatyja pedig ferences barát lett. János szíve mély fájdalomában, a gondviselő Isten irgalmába ajánlotta magát és elhatározta, hogy életét azonlól, a legnagyobb nyomorban sínylő embertársainak, a mórok fogságában levő keresztényeknek fogja szentelni. E célból Afrikába ment. Gondolatban már régóta olyan intézmény meg-

alapításával foglalkozott, amelynek főfeladatát a legszebb irgalmas cselekedet gyakorlása, a betegek gyógyítása és a szegények gyámoltása képezze.

A betegek ápolására nem lévén pénze, felkiatya tanácsára visszatért Spanyolországba, hogy a szükséges vagyont előteremtse. Utjában szentképeket és vallásos könyveket árult, a vévőknek üdvös oktatásokat adva. Faluról-falura jártában megjelent előtte a gyermek Jézus, kezében keresztelőkútalával és így szólott hozzá:

— Istenes János, Granada a te keresztelőkútalával. Ciudad János ezzel megtudta hivatását, amelyre az Eg jelölte.

Az első kórház

Ezután, Isten szózatát követve, Granadába megy, ahol előbb egy favállalatba kezd, amelynek istenáldotta jövedelméből házat bérel s megnyitja kórházát, amelyet a Boldogságos Szűzanya védelmébe ajánl. Kórházában először negyvenkét embert helyezett el.

Gyámoltjai érdekében elkövet mindent, nem ismer fáradtságot. Nappal a betegeket ápolja, este pedig jószívű emberek aijáján zörgést alamizsnáért. Betegei, szegényei között anynyira el van foglalva, hogy nyugalomra alig marad ideje. Maga végez mindent — főzést, tisztogatást, ápolást stb. Valóban öre, jótévő anyyala volt Granada szegényeinek.

Nagy pártfogója volt Jánosnak Dela Sebastian Romier di Fuanlele, Tuy püspöke, aki, látva János magasztos jellemét, önfeláldozó szeretetét, mintegy égi intéstől átszellemülve, így szólott egy alkalommal hozzá:

— Gyermekem, Ciudad János, a jövőben Istenes Jánosnak fogsz nevezetni.

Tőle kapta János a szerzetesi ruhát is.

Az első tanítványok

Önfeláldozó szeretete nemsokára munkatársakat vonzott köréje. Legelső tanítványai voltak: Martin Antal és Velasco Péter. Mindig több és több segítőtársra akadt, akik követik példáját, úgyhogy lassanként nagy betegápoló testvéri egyesület keletkezett, amely, Jánossal az élén, nagy változást idézett elő a kórházi intézmények terén.

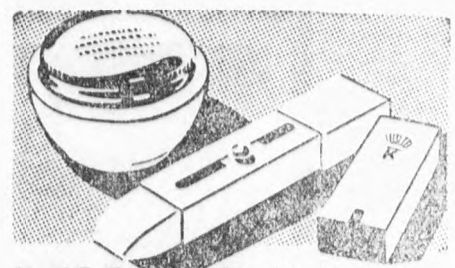
Addig csak felekezeti alapon léteztek kórházak, János tekintet nélkül valamely felekezethez tartozandóságra, kórházába befogadta minden arra rászoruló embertársát. A szegény elmeháborodottak ápolását teljesen új alapokra fektette, szakított azzal a barbár felfogással és kezelési móddal, hogy ezekkel a szerencsétlenekkel csakis hátrahagyások útján lehetne banni.

Tizenkét esztendő fázsló munka, idegölő fáradalmak és gondteljes idő után, amelyet a szegények és betegek szolgálatában töltött el, halt meg 1550 március hó 8-án, az oltár előtt térdén állva, átölelve tartva a mellén a szent feszületet. Fejedelmi temetésben volt része. Négy előkelő spanyol nemes ifjú vitte a nyitólakoporsót a vállán. Holttestét előbb az Osorio-család kriptájában temették el, majd 1664 november hó 28-án Granadába vitték és ott a tiszteletére emelt gyönyörű bazilikában a főoltár alatt helyezték el.

V. Pius pápa 1571 január 1-én a hagyomány szerint ezen szavakkal erősítette meg a rendet:

— Az Egyház virágoskertjének még éppen erre a hajtására volt szüksége!

VI. Pál pápa 1617-ben szabályait jóvá-

KHASANA

ajakruzs

azonnal friss külsőt kölcsönöz és megszépíti arcát. Khasana-ajakruzs nem szintelenedik el, egyszerű használat elegendő. A 6 különböző színárnyalat között minden hölgy megtalálja a típusának megfelelő ajakruzsot.

KHASANA

arcpirosító

csodálatos szépítőkrém, sápadt arcoknak rósás, fiatalos, friss külsőt kölcsönöz. Vékony rétegben alkalmazva, Khasana-arcpirosító egész nap tart, anélkül, hogy elszintelenedne.

hagyta és megerősítette. VIII. Orbán pápa 1630-ban Jánost a boldogok sorába léltatta, VIII. Sándor pápa pedig szentté avatta, illetve a szenttéavatási szertartást megkezdte, de 1691 február 21-én bekövetkezett halála folytán a szenttéavatási bullát XII. Ince pápa becsúttotta ki 1691. évi július hó 15-én.

A rend 1930 szeptember 21-én ünnepelte meg Istenes Szent János boldoggá avatásának háromszáz éves évfordulóját.

A rend elterjedése

A rend Istenes Szent János halála után csakhamar elterjedt az egész világon. Európa csaknem valamennyi országában vannak az irgalmasoknak rendházaik. A régi Magyarországon, 1650-ben nyílt meg az első irgalmas kórház, mégpedig a jelenleg Csehszlovákiához tartozó Szepesváralján. Az alapítás sorrendjében a második volt Eger, míg a harmadik a timisoarai rendház kórháza. 1856-ig nem volt külön magyar rendház Magyarországon, a magyarországi rendházak az osztrák rendtartományhoz tartoztak. 1920-ig a magyarországi rendtartományhoz tartozó kórházakban 14320 fekvő és 61210 bejártó beteget részesítettek gondos ápolásban. A rendtagok nagyrésze a háború elején bevonult és a harcúterén, mint papok, orvosok, gyógyszerészek, betegápolók teljesítették szolgálatot. Számszerint huszonegyen vonultak be a rendtagok közül, akiknek egyharmada pusztult el részben a harcúterén szerzett betegségben, részben pedig hősi halált halt.

Az itthonmaradottak, minthogy kórházai egytől-egyig telve voltak a harcúteréről hazatért sebesültekkel és beteg katonákkal, kettőzött erővel dolgoztak, hogy megcsappant létszámuk dacára is a követelményeknek megfelelő legyenek.

(Folytatása következik.)

ORVOSOKNAK, KOZMETIKUSOKNAK,
GYÓGYSZERÉSZEKNEK ÉS DROGUISTÁK-
NAK EGYARANT NÉLKÜLÖZHETETLEN!

A kozmetika a gyakorlatban, különös tekintettel a terápiára és a kozmetikumok előállítására.

Irta: dr Cholnoky László egyet. tanársegéd.
144 ábrával.

Öszintén leírja az eddig titkolt recepteket és kezelési eljárásokat, amelyek felhasználhatlan értékűvé avatják ezt a kitűnő szakmunkát. A kezeléseket és gyógyeljárásokat menetnek, a receptek elkészítésének stb. leírása oly részletességgel és pontossággal történik, amelynek gyakorlati értékei valóban nélkülözhetetlenek és pótolhatatlanná teszik e kitűnő művet minden kozmetikus számára.

A könyv ára: 565 lei és portó.

Kapható: Könyvosztályunknál.

Már a porszem súlyát is meg tudják mérni.

Londonból jelentik: Munro Robert, glasgowi mérnök olyan precíziós mérleget talált fel, amely egy irónvonal vagy egy porszem súlyát is meg tudja mérni. A rendkívül finom millimoskészkészülék, amelynek elkészítésén a feltaláló másfél évig dolgozott, százszázalékos biztosítással méri meg a legapróbb tárgyak súlyát, de legmagasabb teljesítőképessége 30 gram.

Aspanyolnemzeti csapatok fölkészültek a végső általános támadásra

Hétszázezer főnyi hadsereg összpontosult. — Madrid környékén ismét föllángoltak a harcok

Salamancából jelentik: A nemzeti hadsereg főhadiszállása már néhány nappal előbb jelezte, hogy a hadsereg az új általános támadásra fölkészült és mindenünnen összpontosította erőit s maga Franco tábornok személyesen fogja vezetni a hadműveleteket. A főhadiszállásról eredő további értesülések úgy szólnak, hogy az általános támadásra 700 ezer embert gyűjtöttek össze, melyek részint a madridi körzetben, részint az aragoniai tájakon és Teruel vidékén helyeződtek el.

Nemzeti oldalról e hírekkel kapcsolatosan azt mondják, hogy Franco tábornok most kellő tartalékokkal rendelkezik az egyszerre több ponton való támadásra. Ezek a részlettámadások majd a kellő taktikai előhaladás után stratégiai egységbe jönnek össze. Másik elképzelés szerint

Francó tábornok felújítja azt a hadvezetési módszert, amit Foch tábornagy alkalmazott 1918-ban: az ellenfelet egyszerre több ponton nyomni fogja, hogy fölfedezze a leggyöngébb pontot, ahová majd végül az összes erővel rátámad.

Madridból jelentik: A köztársasági hadsereg a nemzetiek általános támadását már Asturia elfoglalása óta várja. A madridi hadvezetés és a valenciai, illetve barcelonai kormány között — amint korábban már jelentettük — voltak is ellentétek, hogy a védekezésre miként készüljenek elő. A köztársaságiak inkább a madridi körzetben igyekeznek erősebb ellenállást kifejteni. Ugy vélik, hogy ezen a ponton fog végbemenni a polgárháború leggyellenebb küzdelme.

Most vasárnapra virradóra Madrid környékén minden ponton föllángolt a harci tevékenység. A nemzetiek mindenütt erőteljes támadást kezdték. A köztársaságiak Via Franca del Castionál ellentámadásba mentek.

HADIFOGLYOKKAL TELT VONAT SZERENCSETLENSÉGE. — ALICANTE BOMBÁZÁSA.

Sevillából jelentik: Llano tábornok rádióbejelentette, hogy Andaluziában egy hadifoglyokkal telt vonat szerencsétlenül járt. A szerencsétlenség következtében negyven ember meghalt, százötven megsebesült.

Madridból jelentik: A nemzeti csapatok egy repülőgépe az éjszaka három ízben bombázta Alicanetet.

JAPAN FRANCO KORMANYAT ELISMERTE A RÉGEBBI SPANYOL KORMANYOK TÖRVÉNYES UTÓDÁNAK.

Salamancából jelentik: Hivatalos közlés szerint a nemzeti Spanyolország tokiói ügyvivője, Campos javaslatot terjesztett a japán külügyminiszter elé, hogy vegye fel a diplomáciai kapcsolatot a Franco-kormányal. A japán külügyminiszter elfogadta a javaslatot és Japán jegyzéket intézett az ügyben a spanyol nemzeti kormányhoz. A jegyzék hangoztatja, hogy a japán kormány érvényben levőnek tekintí azokat a szerződéseket, amelyek Spanyolország és Japán között régebben létrejöttek.

A PATTANÁSOK megélevesztik... ne hanyagolja el őket!

Aihelyt megjelent az első, alkalmazza azonnal, ez a nagyszerű gyógyszer: Cadum-kenőcsöt. Hamarosan el fognak tűnni. Rovarcsepések, karcolások, könnyű égési sebek, vörösség és irritált arcbőr? Cadum-kenőcs nélkülözhetetlen. Nem szabad hiányoznia egyetlen háztartásból sem. Dezinficiál, megszünteti a viszketegséget, eloszlatja a daganatokat, siettet a seb hegedését. A Cadum-kenőcs a kiütések számtalan esetét gyógyította meg.

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

és a nemzeti Spanyolország között akkor lép életbe, amikor a császár az erre vonatkozó szerződést aláírja.

FRANCO TÁBORNOK TÁVIRATA A FRANCIÁKHOZ.

Párizsból jelentik: A francia nemzeti és szociális párt vasárnapi nagygyűlésén Taittinger képviselő felolvasta Franco táviratát, mely a következőket tartalmazza:

— Az igazi Franciaországnak és az igazi franciáknak semmi okuk sincs arra, hogy bizalmatlanok legyenek a nemzeti Spanyolországgal szemben. Mi is és ők is az európai civilizáció szent alapjait védjük, melyek súlyos veszélybe kerültek.

Lord Halifax hazautazott Németországból

Tárgyalásai eredményéről úgy nyilatkozott, hogy, tágabbra nyílt az ajtó Anglia és Németország között. Neurath német külügyminiszter viszontlátogatása még nem lett időszerű

Berlinből jelentik: Lord Halifax főpecsétőr vasárnap este 9 órakor visszautazott Londonba. Elutazása előtt fogadta az angol sajtó Berlinbe küldött munkatársait és kijelentette előttük, hogy Hitlerrel folytatott megbeszélése szabad, nyílt és tájékoztató jellegű volt.

— Remélem — folytatta, — hogy megbeszéléseink eredményeként tágabbra nyílik az ajtó az Anglia és Németország közötti légkör enyhítése és egy jobb megértés irányában, melytől oly sok dolog függ.

Halifax ezután köszönetet mondott a sajtónak magatartásáért és kiemelte, hogy semmi sem alkalmasabb annak a légkörnek megzavarására, melyben a megbeszéléseket folytatják, mint olyan kombinációk, melyek arra ösztö-

kélik a közvéleményt, hogy azt higgye „holnap reggel valami történni fog”. Kiemelte ezután azt a szívéllyességet és barátságot, mellyel Németországban mindenki, de különösen Hitler fogadta. Örömeinek adott kifejezést afölött, hogy személyes benyomásokat szerzhetett az új Németországról. Különös örömeire szolgál, hogy szoros kapcsolatba léphetett azokkal, akik az új Németország politikáját irányítják. Arra a kérdésre, hogy Neurathot meghívta-e Londonba, — lord Halifax kitérő választ adott. Kijelentette a továbbiakban, hogy az elkövetkezendő események azoktól a tanácskozásoktól függenek, amelyek az elmúlt héten London és Berlin között lefolytak.

Az angol lapok eredményesnek mondják a látogatást. — A német lapok állást foglalnak a hamis híresztelések ellen

A vasárnapi londoni lapok annak a véleménynek adnak kifejezést, hogy lord Halifax berlini látogatása eredményes volt. A Sunday Times rámutat arra, hogy Hitler és Halifax megbeszélései barátságos légkörben folytak le. Az Observer szörni az elkövetkezendő lépés a Németországhoz intézendő angol javaslat megszövegezése lesz, fölveti majd a volt német gyarmatok kérdését.

A német lapok állást foglalnak azokkal a hamis híresztelésekkel és találgatásokkal szemben, amelyek lord Halifax obersalzbergi látogatásával kapcsolatban a külföldi sajtóban napvilágot láttak. A Völkischer Beobachter szerint

Halifax látogatása sem arra nem adhat okot, hogy eredménye tekintetében csalódást hozzon, sem arra, hogy korai reményeket fűzzenek hozzá. Azok a jelentések, melyek a látogatással kapcsolatban Neurath külügyminiszter londoni látogatásáról napvilágot láttak, nem egyebek pusztá találgatásoknál.

Ilyen látogatás sürgős szükségessége nem áll fenn, éppen ezért azt nem is vették tervebe.

Göring lapja, az Essener National Zeitung szerint a látogatás hasznosnak és alkalmasnak mutatkozott a kölcsönös megértés fokozására és alapul szolgálhat további tárgyalásokra. A német külpolitika világos iránya nem angol-ellenes. A világpolitikai helyzet azonban e pillanatban még olyan kevésbé érett és annyira áttekinthetetlen, hogy először meg kell várni a helyzet tisztulását, mielőtt a két állam egyike új összefüggést és megbeszélés iránti szándékát nyilvánítaná.

JORGA PROFESSZOR VELENCÉBEN. Bucuresti. Saját tud. Jorga professzor, aki a párizsi Sorbonne-on megtartotta megnyitó előadásait, elutazott Párizsból Velencébe, ahol átveszi a Casa Romana számára Ófelségének ajándékozott lakást és szerdán a fővárosba érkezik.

Az elmúlt tíz év alatt Tatarescu volt a leghosszabb ideig kormányon

Tatarescu miniszterelnök 1934 január 3-án került kormányra és néhány hét múlva betölti immár kormányzásának negyedik esztendejét. Ha sorra vesszük az utóbbi tíz év alatt uralmon volt kormányokat, megállapíthatjuk, hogy az elmúlt tíz évben egyik sem volt olyan hosszú ideig kormányon, mint Tatarescu, aki most folytatja a kormányzást. Az utóbbi tíz év kormányairól készült kimutatás a következő:

Averescu 1926 március 30-án veszi át a hatalmat és 1927 június 4-én távozik.

Utána jön Barbu Stirbey: 1927 június 4-től, 1927 június 20-ig.

Bratianu Ionel 1927 június 21-től 1927 november 23-ig.

Vintila Bratianu: 1927 november 24-től, 1928 november 9-ig.

Maniu Gyula: 1928 november 10-től, 1930 június 6-ig.

Mironescu: 1930 június 7-től, 1930 június 12-ig.

Maniu: 1930 június 13-tól, 1930 október 9-ig.

Mironescu: 1930 október 10-től, 1931 április 17-ig.

N. Iorga: 1931 április 18-tól, 1932 június 5-ig.

Vaida Alexandru: 1932 június 6-tól, 1932 október 19-ig.

Maniu Gyula: 1932 október 20-tól, 1933 január 13-ig.

Vaida Alexandru: 1933 január 13-tól, 1933 november 13-ig.

I. G. Duca: 1933 november 14-től, 1933 december 29-ig.

Dr. C. Anghelescu: 1933 december 30-tól, 1934 január 2-ig.

Gh. Tatarescu: 1934 január 3-án került a kormányra és azóta megszakítás nélkül miniszterelnök. Ezt az időtartamot egyetlen kormány sem tudta elérni az elmúlt tíz év alatt. A statisztika különben azért is érdekes, mert megállapítható, hogy június hónapban volt a legtöbb kormányesere. Összesen öt kormány bukott meg júniusban. Maniunál és Vaidánál a tizenhárom szám felbukkanása érdekes, mert Maniu egyszer kormányra jutott és egyszer távozott tizenharmadikán. Vaida egy ízben szintén tizenharmadikán jutott kormányra és tizenharmadikán mondott le. Vaidával kapcsolatban a tizenhárom szám a legutóbbi kormányválság alkalmával szintén szerephez jutott, mert a Vaidával való megegyezés feltételét november 13-án ismerte meg Mihalache, aki nem tudott annak eleget tenni, míg Tatarescu és Vaida között megtörtént a megegyezés.

Manitu „átka“ a tudomány megvilágításában

Az Egyesült Államok szövetségi kormánya kiűrtette a wyomingi „Halálvölgyet“, mert a szelén-tartalmú por és levegő elsorvasztotta a lakosokat

Newyorkból írják:

Az Egyesült Államok szövetségi kormánya most tiltotta be a wyomingi halálvölgyben az emberi letelepedést. Ezt a vidéket a telepések minden különösebb küzdelem nélkül foglalták el annakidején az indián benszülőttektől, akik esenevész fajtaik voltak. A fehér farmernek csodálkoztak is ezen a könnyű győzelemén és azon is, hogy az őslakosság nem-sokára kihalt. Az egyik utolsó indiánus törzsfő azonban a nagy Manitu „átkát“ hívta le a fehérek fejére. A különös vidéken, úgy látszott, „hatása is támadt az átoknak“, mert az egészséges, tetterő:

telepések napról-napra fogytak, hajuk és fogaik kihullottak és hosszas sorvadás után 30—35 éves korukban mind elpusztultak. Annak ellenére azonban, hogy az indiánok a „Manitu átkát“ úgy a folyóra, mint a fákra, az állatokra és az emberekre is lehívták, mindig akadtak újabb bevándorlók, akik az olesón megszerezhető völgyben letelepedtek. Az új telepések is osztottak azonban elődeik sorsában. A völgybe hajtott állatok is megbetegedtek, a gabona pedig cseppet sem nőtt olyan mértékben, amelyet a helyi viszonyok megköveteltek volna. A modern tudomány természetesen nem nyugodott bele abba a rejtelkébe, hogy „a nagy Manitu átkát“ sorvaszt el minden élőlényt: a wyomingi völgyben, hanem megvizsgálta a talaj és a környezet viszonyait. A vizsgálat során kiderült, hogy a földben és a levegőben rendkívül nagymértékű szelén található. A szelén-tartalmú por behelése mérgezési tüneteket hív elő emberről és állattól. Mivel tudományos expedíció állapította meg, hogy a helyi emberek munkára alkalmatlanok, a szövetségi kormány kiűrtette a wyomingi telepéseket és megtiltotta a völgyben való további letelepedést.

Gázálarc a csecsemőkön

Londonból jelentik: Az angol hawkhursti (Kent megye) kisdézdondozó csecsemőin fognak beható gázálarc-kísérleteket folytatni annak megállapítására, hogy: 1. melyik az a legzsírosabb kor, amelyben a gyermek a jelenleg ismert legkisebb gázálarcot viselheti, 2. vajjon a legkisebb lézőkészsülék megfelelő-e az apróbb gyermekek gázvédelmi szükségleteinek, vagy valami új védőeszközt kell gondoskodni. Az eddigi ismert legkisebb gázálarcot 4—5 éves gyermekek viselhetik. A cél az, hogy a baba soha ne kerüljön a szelén-tartalmú por szennyezésének káros hatásai alá.

* Féloldali hűtésben szenvedő betegeknek igen nagy megkönnyebbülést szerez reggelenként egy kis pohár természetes „Ferenc József“ kőszőlővíz azért, mert anélkül, hogy a betegnek a legcsekélyebb mértékben is erőlködni kellene, a beleket alaposan kitisztítja és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Utazás Plakátországban

*

Nem érdektelen, de nem is unalmas az ez ut, amelyet az ember utazásai közepette könnyen és olesón tehet meg Plakátországban. Mert ilyen is van, mert ennek is van nemzeti sége, ennek is van faji jellege, ennek is van egyéni hangja. A plakát szól legelőbb hozzánk, ha álléptük hazánk határait, — a plakát az első, ami ott szinesül idegen állomások perronjain és messzire kiáltja, hogy idegen földön mi az, ami szép, mit kell megvinned, mit kell megnézned. Természetes, hogy ez a hang, — akárcsak az emberi hang — országhatárról országhatárra változik. Színe, ereje, hőmérséklete azonos a nemzetével, amely büszkén hirdeti plakátjain a maga értékeit, a maga kulturális nagyságát.

Különös szeretettel kutattam minden külföldi utam alatt a plakátművészetből kiadódó nemzeti lelkeséget. A sok megamabarakított megállapításból azért adok forgácsokat, hogy az emberiség ez állandóan fejlődő nyelvének szentelhessek néhány sort. Mert kétségtelen, hogy ez a nyelv van, aminthogy kétségtelen az is, hogy ezt a nyelvet mindenkinek értenie, olvasnia, szeretnie kell! Nekem az övét, hogy ő szerethesse az enyémet és hogy egy ilyen lánc fűzze össze a mindig szétesni akaró emberiséget.

Az osztrák plakátok a maguk néprajzi témával, hegyeiknek felhők közé kékülő magasságával vagy hófedte bérceivel a turista, „Bergsteiger“ osztrák természetrajzát és természeti kincsét hirdeti. Hogy ez mennyire lényeges az osztrák lelkeségnek, azt igazolja a párizsi világkiállítás osztrák pavillonja, amelyikben első és főszerepe van a turisztikának.

A német plakátoknak erősen földrajzi a beállítottsága. Ha nem ismernéd a nagy birodalom földrajzát, a legelső állomáson bőséges lelkét adnak a színesre ragasztott falak hatalmas plakátjai. Városképek és város címerek hirdetik, hogy „Deutschland, Deutschland über alles“, ha tetszik valakinek, ha nem!

A belga plakátokban nincs különös erő és nincs különös hang. Csendesek, elég szerények, majdnem életnélküliek. De ha áthajszolod a csatornát és partra szállított Doverben, feléd mosolyog az angol humor, feléd mosolyog a cigarettapapír és dohányt dícsőró vén halász: a hort hirdető pincér, akét egy megveszekedett oroszlan kerget; az a sötét fausti alak, aki egy vörösbórral megtöltött pohárral áll s te tudod, mit kell innod, ha az alkonyat átcsap az éjszakai élet sötétjébe. Schol sem nevettem annyit és oly józuen, mint Nagy-Britanniában a hirdető falak előtt, plakátokban gyönyörködtem. Hogy a gumijuk jó és megbízható, azt úgy tudod meg, hogy a vízben lubickoló gyerekek ebbe kapaszkodnak s nem süllyednek el, hanem állandóan furcsa helyzetbe billennek. Csak egy a kár! Miért emészti fel az angol humor szinte maradéktalanul a plakátművészetet? ... Vagy miért nincs ebből több a napi életben? ...

A francia plakátok ott van Párizs egész eleganciája, ott van minden sikk és könnyedség, ott van az a megfoghatatlan és megirhatatlan odahelése mindannak, ami az élettel gyökeresen függ össze. És benne van a francia plakátban Párizs művészi levegője a maga küzdelem nélkül, a maga magasbalendített eredményeivel.

Cs. T.

Olvassátok és teriesszéték a Magyar Lapok-at!

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hónaponta: Egész évre 800. félre 400.
negyedévre 210. egy óra 70. lel.

Magyarországon: Egész évre 50 P. félre 25 P. negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Csúji szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Csuj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Továbbra is enyhe idő, sokhelyütt köd, helyenként — különösen nyugaton — eső, a hőmérséklet kissé gyengül.

ÖT ÚJ BIBOROST NEVEZ KI A PÁPA. Vatikánvárosból jelentik: Decemberben lesz az a titkos konzisztórium, amelyen a Szentatya öt új bíborost fog kinevezni. Msgr. Piazza, a velencei pátriárka, Msgr. Pellegrinetti, a belgrádi nuncius, Msgr. Hinsley, a westminsteri érsek, Msgr. Pizzardo, a rendkívüli ügyek kongregációjának titkára és Msgr. Gerlier, a lyoni érsek lesznek az új bíborosok. Msgr. Piazza a legfiatalabb jelölt karmelita szerzetes volt, 1935 óta velencei pátriárka. Most 53 éves. Msgr. Pellegrinetti 1922 óta érsek, most 61 éves. Msgr. Hinsley nagy érdemeket szerzett az angol gyarmatok misszióinak kiépítése körül. 1935 óta westminsteri érsek. Jelenleg 72 éves. Msgr. Pizzardo 1930-ban lett nicai címzetes érsek. Most 60 éves. Msgr. Gerlier Versaillesben született. Ugvedői pályára készült. A világháborút végigküzdölte, mint frontharcos. Háború után lett pap. 1929-ben iourdesi püspök és alig néhány hónapja lyoni érsek. Jelenleg 57 éves.

A Semmitűszék elé kerül a magyar cégfeliratok ügye. Satumare. Saját tud. A felső közigazgatási bíróság most foglalkozott azzal a fellebbezéssel, amelyet dr. Benea Stefan satumarei polgármester adott be a csúji közigazgatási bíróság azon határozata ellen, mely szerint a város magyar cégfeliratok használatát, ha a tulajdonos leírja a közigazgatási illetékeket, nem tilthatja meg. Az ügy előzménye addig a tanácshatározatig vezet vissza, amelyben az időközi bizottság kimondta, hogy a város területén minden „idegen” nyelvű célfelirat használata tilos. Mivel ezen határozat végrehajtása egyre később, a tanács az összes „idegen” feliratokat átmozdította. Az érdekeltek közül többen a csúji közigazgatási bírósághoz fordultak, ahol dr. Kiss Endre satumarei ügyvéd jogi fejtegetése után a bíróság megállapította, hogy a közigazgatási törvény végrehajtási utasításának 10-ik szakasza ellentétben áll a törvény szellemével, amit az körülmény is bizonyít, hogy a nem román nyelvű célfeliratok megadóztatásáról külön intézkednek, tehát a kisebbségi nyelvek megfogalmazott célfeliratok használata jogos és az ellen a város nem hozhat tilalmi rendeletet. Dr. Benea Stefan polgármester a felső közigazgatási bírósághoz fellebbezett, ahol először a Minea Popescu elnöke alatt álló tanács tárgyalta az ügyet. A fellebbezést el akarták utasítani, mert a polgármester nem csatolta a fellebbezésre jogosító tanács határozatot. Dr. Kiss Endre azonban kérte a bíróságot, hogy ne formai okokból utasítsák el a fellebbezést, hanem hozzanak érdemi határozatot. Későbbi határozatot kért, hogy a polgármester beszerezhesse a tanács felhatalmazást. Ez meg is történt, s a felek az új tárgyaláson pontosan megjelentek. Georgescu Mircea főelnök az előadó meghallgatása után kijelentette, hogy a csúji bíróság téves álláspontot helyezett. A város ügyvédje még előadta a fellebbezés indokait, mely szerint a célfeliratok szövege csak románul írható. A bíróság ítéletében megváltoztatta a csúji tábla döntését és helybenhagyta a városi tanács tiltó határozatát. Elismerte ugyan, hogy az alapot képező törvény a többnyelvű cégtáblák megadóztatási módjáról is intézkedik, ez azonban nem jogosít fel az idegen cégtáblák használatára. Az érdekeltek a semmitűszék elé viszik az ország egész kisebbségi lakosságát érdeklő cégtábla-ügyet. Megemlítjük, hogy egyes lapok a felső közigazgatási bíróság kedvező döntéséről írtak, ez azonban téves fávárosi tudósításon alapszik.

Az oradeai Urak Mária Kongregációjára folyó november hó 25-én, a szokott helyen tartja a havi heti ajátosságát. Magisztrátus.

Tragikus hirtelenséggel meghalt Maróthy Jenő. Budapestről jelentik: Maróthy Jenő író, a Pesti Hírlap munkatársa, polgári iskolai tanár, 42 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt Vasárnap néhány ismerőseivel egy körúti cukrászdában ül, amikor hirtelen összeesett és meghalt. Orvosi megállapítás szerint a hirtelen halált régi szívbaja okozta. Temetéséről még nem történt intézkedés.

DISZDOKTORRÁ AVATÁSA KÖZBEN TUDTA MEG SIR ROBERT CECIL, HOGY MEGNYERTE A NOBEL-DIJAT. Newyorkból jelentik: Lord Robert a Columbia-egyetemen diszdoktori oklevelének átnyújtása közben tudta meg, hogy a Nobel-békedíjat neki ítelték. Az angol államférfi kijelentette, hogy a díj odaitétele meglepetésként érte és nagy örömmel tölti el. Sir Robert Cecil a világpolitikai helyzetéről a következőket mondotta: — A nemzetközi kapcsolatok, épügy a törvények alapján kell rendezni és fenntartani, mint az egyes népek belső nemzeti életét. Valóban azt látjuk, hogy a világ ebben az irányban halad.

Kulturhét Devan. A devai római katolikus egyházközség november 22—27. napjain kulturhétet rendez a ferenczrendi zárda nagytermében. November 22. és 23-án Racs Károly tanár „Az irodalmi ember” vagy „Mit látott és keresett az évezredek irodalma az emberben” címen tart előadást. November 24. és 25-én dr. Baráth Béla irodalomtanár „Modern világnézések” címen társadalomtudományi értekezést mond, míg november 26. és 27-én dr. Bitay Árpád teológiai tanár „Humor a történelemben” s „Furcsaságok a nyelvekben” címen tart előadásokat. A kulturhét iránt az egész városban nagy érdeklődés nyilvánul meg.

ELINDULT AZ ELSŐ ROMÁN PETROLIUMSzállítmány INDIÁBA. Bucaresti. Saját tud. Tegnap kikötött a constantai kikötőben a „Railo” nevű norvég gőzös, amely román benzint szállít Calcuttába. Ez az első román petrolium-termék szállítvány Indiába.

Veszedelemes szélhámot fogott a devai rendőrség. Saját tud. A hatszegi rendőrség a napokban elfogott egy Ferenczy Lajos nevezetű szökevényt, akitől vallatás közben kiderült, hogy körorvosi szélhám, aki nem is egy néven szerepel a rendőrség nyilvántartásaiban. Erősebb és első neve Walter Ferenc. Kihallgatása során személyazonosságát beismerte. Azonnal bekísérték a devai ügyészség fogházába s az eljárást megindították ellene.

GERHART HAUPTMANN HETVENÖT-ÉVES. Berlinből írják: Gerhart Hauptmann, a mi időnk legnagyobb élő költője mult vasárnap lett 75 esztendő. A legújabb kor Goetheje, visszavonultan él, mint aki idegen saját korában... Születésnapján a tisztelők ezrei zárandokoltak el az agastyánhoz, hogy jó szóval és virággal köszöntsék. Nemcsak a német föld fia kopogtattak az ajtaján, hanem Európa minden tájáról köszöntötték, táviratok, levelek ezreivel. Mert Gerhart Hauptmann, aki a germán szellem legszebb hagyományait és eszményi vonásait fejezi ki műveiben, nem egyetlen nemzeté, hanem az egész művelt emberiségé.

* A fejtájs és a migrén, akkor, ha ezek a gyomoremésztés zavaraiából erednek, gyakran már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.

Helybenhagyta a bíróság a feketeszász pür eredeti büntetését. Oradea. Saját tud. Nagy érdeklődés mellett tárgyalta ma délelőtt az oradeai főbíróvácskés Constantinescu, Hior—Pintea tanácsa Löbl és társainak kihágási ügyét, amely néhány esztendővel ezelőtt olyan nagy port vert fel. A feketeszász panama leleplezésekor, mint ismeretes, a pénzügyi hatóságok 960 millió lei bírságot vetettek ki. A bírságot az érdekeltek megfellebbezték, a törvényszék azonban a pénzügyi hatóságok büntetését helyben hagyta. Újabb fellebbezés folytán került az ügy a táblához, amely a per újra tárgyalását rendelte el. Hoessas huzavona után döntött most a bíróság a nem mindennapi kihágási ügyben. Az ítélet helybenhagyta az eredeti büntetést és 500.000 lei perköltség megfizetésére is ítélte a megbírságot.

* Az Urodonal már évek óta jótévedője azoknak a betegeknek, akik rheumában, köszvényben, érelmeszesedésben, ischiában, idegbetegségben, fejtájában, kövérségben, stb. szenvednek, amennyiben a betegséget enyhíti, vagy radikálisan elmulasztja. Ennek köszönheti az URODONAL, hogy oly nagy népszerűségnek örvend és hogy oly hálás az a sok százezer ember, akiket meggyógyított.

Feljegyzések

... Tekintetem ebben a roám névre ép oly ünnepélyes, mint megható pillanatban a jövő felé irányul.

Az események folyásából úgy sejtem, hogy helyzetünk, a transsylvaniai magyar kisebbség heizetével együtt, sorsdöntő fordulat előtt áll. A népek sorsát intéző Isten annyi szenvedés, megpróbáltatás után mégis csak előbbre viszi hajónkat a mély pontról, ahová sok-sok nehéz küzdelem mellett is — hibánkból, vagy hibánkon kívül jutottunk. Bármily borusnak lássék még a láthatár, az egymás mellett élő népek megbékélésének időpontja nem késhet soká.

Egyházmegyei Tanácsunkra a népek megbékélésének rendjén nagy, nemes feladat vár: átvinni az ósök tisztos hagyományait, a közért dolgozni, fáradni, ha kell szenvedni tudó, áldozatkész szellemet, mellyel intézményeinket létesítették, évszázadokon át fenntartották, ápolták s gyarapították, átvinni e szellemet a multból a jövőbe.

A kereszténység első századaiban történt, hogy a pogány római tiszt az egyház öregeitől az egyház kincseit követelte. A hitvalló keresztény egyházfő megmutatta neki a szegényeket, kiket az egyház annyi gonddal és szeretettel ápol. Ezek a mi kincseink — mondá a hitvalló.

A mi kincseink a mi ifjuságunk, a jövő nemzedék, amely intézményeinkben, intézményeinkben keresztül alapozza meg a saját maga és nemzete jövőjét. Az Egyházmegyei Tanácsnak most és jövőben ápolnia kell a multból átvett intézményeket, aként, hogy a történelem ítélőszéke előtt oly ifjú nemzedéket tudjon bemutatni, amelyről nyugodt lelkiismerettel, büszke öntudattal elmondhassa: ezek a mi kincseink.

Szilárdan meg vagyok győződve, hogy Egyházmegyei Tanácsunk e nemzetvédő, fajfenntartó, az Egyházhöz és hithez való hűséget egybefogó feladatnak a jövőben is megfelelhet és a legteljesebb mértékben meg fog felelni...

Ezeket az egyszerű és szép szavakat Balázs András, a bucsuzó referens mondta az Egyházmegyei Tanács ülésén. Erdemesek arra, hogy feljegyezzük azokat és merítsünk értelmükből. Az értelmük pedig az, hogy a legjobb és a legtöbb, amit ma a jövőért tehetünk: hűnek lenni önmagunkhoz, intézményeinkhez, hagyományainkhoz. Ezzel nemcsak a multat becsljük meg, nemcsak a jelent védjük, hanem a jövőt is biztosítjuk: példadással neveljük az új nemzedéket. (Skin).

Öngyilkosságot követett el a börtöncellában egy laboráns. Oradea. Saját tud. Öngyilkossági kísérlet történt szombaton délután az itteni ügyészség fogházában. Lazarescuné Gulyás Pirokka az itteni Arany Kereszt gyógyszerár volt laboránsnője veronállal megmérgezte magát. Az ügy előzményei a következők: Lazarescuné Zsigmondovics gyógyszerész az Arany Kereszt gyógyszerár tulajdonosa röviddel ezelőtt, — husz esztendei szolgálat után — elbocsátotta állásából. Az elbocsátott laboránsnő úgy értesült, hogy főnökét Jakab László itteni gyógyszerész figyelmeztetésére bocsájtotta el. A gyógyszerész ugyanis a laboránsnő által elkövetett szabálytalanságokra hívta fel Zsigmondovics figyelmét. Az elkeseredett laboránsnő ezek után késsel támadt Jakab László gyógyszerészre, aki a támadás miatt könnyű testi sértés, majd életveszélyes fenyegetés címén feljelentette Lazarescuné Gulyás Pirokát. Neacsulescu vizsgálóbíró hallgatta ki a vadlótait, akit az ügy kivizsgálása után letartóztatásba helyezett. Lazarescuné letartóztatása után a börtöncellában ruhájába rejtett veronál pasztillákkal megmérgezte magát. A börtönőr a cellából kihallgató hűgésre lett figyelmes, mire értesítette Ceuca börtönigazgatót, aki viszont intézkedett, hogy az életunt nőt kórházba szállítsák. Lazarescuné az orvosi beavatkozás után sem nyerte vissza eszméletét, így nem lehetett kihallgatni, a hatóságok azonban abból a körülményből, hogy ruhájában veronált rejtgetett, arra következtettek, hogy már régebben készült az öngyilkosságra.

Halálozások Oradeán. Tasedan Anne 19 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 21-én volt. — Giorgica A. C. Peta 16 éves korában meghalt. Temetése november 21-én volt. — Kelemen András 34 éves korában meghalt. Temetése november 23-án délután 4 órakor lesz a Vasile Conta-utca 2. számú gyászháztól. — Veronica Sfarlea Nojorid, 13 éves korában meghalt. Temetése november 23-án délután 3 órakor lesz Nojorid községben. (Caritas).

* Epehólyaghurutnál, epekőveknél, epehólyagoknál és sárgaságnál igyunk reggelenként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet kevés forróvízzel keverve. Kérdezze meg orvosát.

Kórházba került a letartóztatott szövetségi felügyelő. Timisoara. Saját tud. Nemrégiben Calmuc György központi szövetségi felügyelőt több társával vizsgálati fogságba helyezték. Miután most a törvényszéki orvos megállapította, hogy Calmuc felügyelő cukorbeteg, szénved, az ügyészségi fogházból a kórházba szállították.

* **Ügyvédi hír.** Ma yr Tihámér ügyvéd, iradáját, Oradea, Petőfi-utca 10. sz. alatt megnyitotta.

HARMINC ÉVIG ALUDT A SÜRGŐSEN MEGRENDELTE KOPORSÓBAN. Londonból jelentik: Ignalo Igladius bűvár Port Darwin egyik külvárosában telepedett le 1907-ben, midőn az orvosok figyelmeztették, hogy legfeljebb néhány hétig élhet még. A „halálraítél” megvette koporsóját, amelyet ágy helyett használt. Az imént halt meg végegyengülésben 57 éves korában, miután harminc évig halt a sürgősen megrendelt koporsóban.

Szent Erzsébet-napján kezdődött a téli segélyakció. Timisoara. Saját tud. A Katolikus Női Misszió pénteken, Szent Erzsébet napján kezdte meg a téli segélyezést. Ezen a napon a szegény iskolásgyermekeket cipővel látta el, s megnyitotta az ugynevezett egyloies gyermekkonyhát. Ezt az előző években is igen sok gyermek látogatta s egy-egy leírt meleg és izletes ebédet kapott. Sok szegény gyermek ebédjét emellett a Női Misszió vagy más jótévő fizette, illetve fizeti. Az első napon negyvenöt gyermek jelentkezett ebédre s ez a szám, tapasztalat szerint fokozódik majd, amikor a gyermekkonyha megnyitása átmeny a köztudatba. A Női Misszió a Szent Erzsébet-napján címén bevezetett új akcióját is megkezdte: ebédet adnak elszegényedett intellektuálisok számára. Egyelőre kísérletképpen tizenkét szegény intellektuális kap ebédet. Az érdekeltek kérésére az ebédet nem a Szociális Testvérek Otthonában találják, hanem a szegények — akik valamennyien „jobb napokat láttak” elviszik, vagy elvitetik. A misszió a gyermekek ebédeltetésével párhuzamban az utóbbi mozgalmat, vagy a lesegényedett intellektuálisok segélyezését is ki akarja bővíteni.

BEVÁNDORLÁSI ARÁNYSZÁMOK MEXIKÓBA. Mexikóból jelentik: A belügyminisztérium most állapította meg a jövőévi bevándorlási arányszámokat. Az amerikai szárazföld valamennyi államából és Spanyolországból korlátlan számban engedélyezik a bevándorlást. Németország, Magyarország, Ausztria, Belgium, Csehszlovákia, Dánia, Franciaország, Hollandia, Anglia, Olaszország, Japán, Norvégia, Portugália, Svédország és Svájc területéről öt-ötezer bevándorlót engednek be a jövő évben Mexikóba, míg a többi államból államoként legfeljebb száz bevándorló lépheti át a mexikói határt.

Templomot épít monostori hível számára a clujai görög katolikus püspökség. Saját tud. A clujai görög katolikus püspökség elhatározta, hogy monostori hível számára templomot építtet. A tervek szerint erre a célra a jelenlegi Kálvária-templomot fogják megfelelően átépíteni, amely tudvalevőleg most is a görög katolikus egyház tulajdona.

KUTATJÁK A GYERMEKPARALIZIS KÖRKOZÓJÁT. Stockholmból jelentik: Klíng Károly tanár, az állami bakteriológiai laboratórium vezetője, jelentést készített a legfőbb orvosi tanács számára a gyermekparalízis ügyében végzett kutatásairól. A bakteriológiai laboratórium kísérletei és vizsgálatai erősen alátámasztják azt a felfogást, hogy a beteg fertőző anyaga az emésztőcsatornán át jut a szervezetbe, a kórokozó megtalálásának problémája azonban még korántsem nyert megoldást. A kutatások alapján a következőket sikerült megállapítani. Ha ugyanabban a családban több eset fordul elő, akkor azok legtöbbször közvetlenül követik egymást. Az első megbetegedés mindig a legkomolyabb, a többi eset annál kevésbé veszélyes, minél később jelentkezik. A családi fertőzések különböző eseteinek mintegy 80 százalékában a fertőzés egyidejűleg vagy majdnem egyidőben történik, ami közös kórokozóforrásra mutat. A vizsgálatok egyébként határozottan arra mutatnak, hogy a betegség megjelenése külső tényezőktől függ és semmi köze az emberek egymással való érintkezéséhez. A járvány feltűnésének időpontját mindig erős esőzés előzi meg vagy nagyobb havazás. Valószínű tehát, hogy az esővízben vagy a hólében kell keresni az aktív tényezőt, amelynek útja a kútakon vagy természetes forrásokon át vezet.

A transsylvaniai református egyházkerület évi közgyűlése. Clujról jelentik: Szombaton délután nyílt meg Vásárhelyi János püspök elnöklétével az ardeali református egyházkerület évi közgyűlése. Gróf Teleki Artur egyházkerületi főgondnok megnyitja után Vásárhelyi János püspök reávilágított az egyház kedvezőtlen anyagi helyzetére, amelynek a gazdasági viszonyok romlásán kívül főképp az az okai, hogy a tanköteles református gyermekek ötven százalékát állami iskolákba kényszerítik. Beszéde végén javasolta, hogy az egyházközösség összes sereglmeit foglalják emlékiratba s vigyék lamandí kultuszminiszter elé. A püspöki beszéd után dr Tavasz Sándor püspökhelyettes, teológiai tanár indítványozta, hogy a négyéves lelkészképzést hesezabítsák meg egy évvel. Ezt az indítványt dr Szász Pál aiudi református kollégiumi főgondnok hozzászólása után elfogadták és pedig olyképpen, hogy a lelkészek az utolsó évben gyakorlati és gazdasági tanulmányokat végezzenek. Ezután került sor a tisztségek betöltésére. Vasárnap délután ünnepélyes keretek közt tizenhárom új lelkészt avattak, majd diszülés következett, amely a közgyűlés véget ért.

* **Minden nőnek kívánsága a friss, fiatalos arcszin.** Khasana ajak- és arcpirosító felülmulhatatlan szépitőszert, amely elősegíti az arc varázslatosan szép kinézését.

Bangha Béla S. J.

Róma lelke

(Utak és élmények)

Az illusztris szerző az Örök Város köré csoportosítja utirajzait s nemcsak Rómát rajzolja meg, Róma titokzatos lelkét, hanem az ellen-Rómákat, Cant erburyt és Konstantinápolyt is. Remek kiadás, gyönyörű képekkel.

Ara 110 lei és 15 lei portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL

SZÍNHÁZ

A Néma Levente nagy sikere Londonban

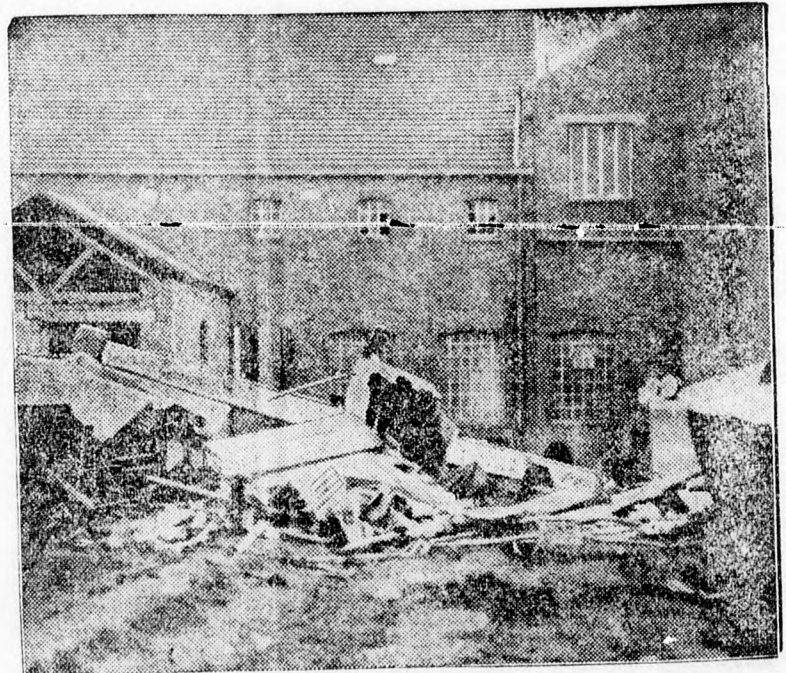
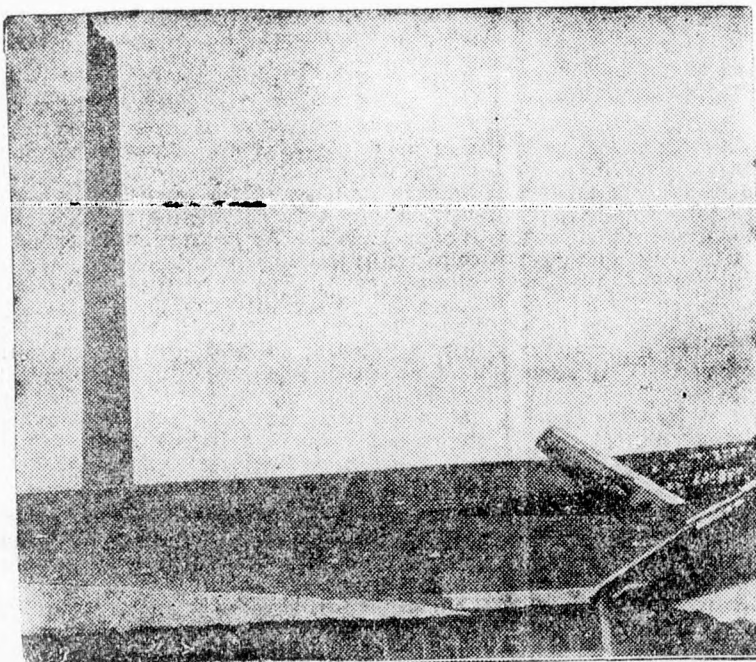
Londonból írják: Heltai Jenő költői művét, a Néma leventét — mint a londoni tudósítások jelentik — egyöntetű elragadtatással fogadta úgy a londoni sajtó, mint a premier közönsége. A Saint James Theatre régen látott ily díszes és előkelő közönséget, mint a Heltai-premier. Az angol főúri társaság számos kiválósága jelent meg a nézőtérben, ahol feltűnt a Londonban tartózkodó György görög király alakja, aki Lady Milford Heaven-nel, az angol király unokahúgával és szárnysegédjével volt jelen. Közvetlen közelükben a norfolki herceg ült feleségével.

Gilbert Miller színháza rendkívüli pompával állította ki a darabot és Niedermoser Ottó, a Burgszínház világhírű tervezője gyönyörű díszleteinek elementáris hatásuk volt. Az előadást gyakran szakította félbe a nyíltszínű taps és a sikerben igen nagy része volt a fordításnak is, amely de Wolfe művészi munkája és amely Heltai Jenő művének minden költői szépségét átmentette az angol nyelvre.

Bajor Gizi híres szerepét a gyönyörű Diana Wynyard játszotta, akit a mi közönségünk filmszerepléséből ismer. Ő játszotta a híres Cavalcade-film női főszerepét. A művésznő nemcsak ragyogó megjelenésével, de poétikus, mindent kifejező alakításával magával ragadta a közönséget.

Felvonások után a szerzőnek, a fordítónak és a szereplőknek számtalanszor kellett megjelenniük a függöny előtt, a közönség hívó tapsaira, előadás után pedig szünni nem akart a lelkes ünneplés.

Általános a vélemény, hogy Heltai műve átütő komoly sikert aratott Londonban is.

Az osztendei gyárkémény, melyet nekiütközve ledöntött a hesseni hercegi pár repülőgépe és a repülőgép romjai a gyárudvaron, ahol a hercegi pár halálát lelte.

SPORT

Pompásan szerepel a Törekvés
Az UDR is győzött

A B) ligában nem változott a helyzet. A Törekvés biztosan nyert a Prahova ellen s így tartja vezető helyét. Az őszi elsőseg kérdése a két hét múlva sorra kerülő Törekvés—UDR találkozó fogaldó'ni.

Részletes eredmények a következők:

Nyugati csoport

Oradea: Törekvés—Prahova 3:1 (3:0). Három gól után lefékeznek a piros-feketék. Góllövők: Gozner, Mogyoróssy és Tóth illetve Pescariu.

Resita: UDR—Soimii 4:1 (2:1).

Baiamare: Tricolor—Rovine Grivita 4:1 (1:1). A Rovine már kiesett az első hely esélyesei közül

Carci: TMAC—Victoria 1:0 (0:0). A TMAC-nak még van esélye.

Simeria: Mures—CFR Simeria 3:1 (1:0).

1. Törekvés	8	6	1	1	17:10	13
2. UDR	8	6	—	2	26:8	12
3. Mures	10	5	2	3	26:21	12
4. TMAC	8	5	1	2	29:18	11
5. Rovine Grivita	9	5	1	3	17:16	11
6. Unirea MV	10	5	—	5	19:37	10
7. Tricolor	8	3	2	3	21:16	8
8. Victoria	9	3	2	4	9:16	8
9. CFR Simeria	10	3	1	6	14:22	7
10. Prahova	9	2	—	7	15:21	4
11. Soimii	9	—	2	7	2:20	2

Keleti csoport

Floesti: Tricolor CFPV—Victoria (Constanta) 1:1 (1:1).

Jasi: Textila—Telefon Club 2:2 (1:1).

Galati: DVA—HLA 1:0 (0:0).

Feljövőben az oradeai sport. A Macabi—Vasas rendezésében megtartott ping-pong verseny nagy meglepetésre a Makabi gárda kitünő szereplése volt. Részletes eredmények: Csapatverseny: 1. Royal. 2. Macabi I. 3. Macabi II. A Royal csak nagy küzdelem után nyert 5:4 arányban. A csapatban különösen Spitz játszott jól, mind három mérkőzést megnyerte, köztük az országos bajnok Vladonét, Eisner is megfekt, Steinernek még nincs rutinja. Férfi egyes: 1. Vladone. 2. Spitz. 3. Bekó és Eisner. Vladone csak 5 settes küzdelemben nyert. Nagy meglepetés Eisner győzelme Krebs felett. Női egyes bemutató is volt, amelynek során Takács Duoi könnyen verte Iványinét.

EGY HÉTTEL ELTOLÓDOTT A ROMÁN—EGYIPTOMI MÉRKŐZÉS. Bucurestiből jelentik: A román—egyiptomi világbajnoki selejtező ügyében Luchide telefonon beszélt dr Fischer Mórral, a FIFA csoportbiztossal, aki kijelentette, hogy az egyiptomi ünnepek miatt egy héttel eltolódott a kairói Románia—Egyiptom válogatott találkozása.

Füstbementi terv...

Főlényesen győzött a válogatott
a Venus ellen

Döntetlen félidő után a megerősített csatársor négy gólt helyezett a bajnokcsapat hálójába. — Dávid, Dragomirescu Juhász és a csatársor remekelt

Bucurestiből jelentik: Több mint kilencezer néző jelenlétében dr Russu bíráskodása mellett játszották le a fővárosban az egyiptomi találkozóra készülő román válogatott edző mérkőzést. A Venus kérte a mérkőzés megrendezését, mivel az volt a helyzet, hogy a bajnokcsapat győzelme esetén a Venus képviselte volna a román színeket Egyiptom ellen. Negyvenöt perc alatt azonban szétfoszlott a szépen elképzelt álom és füstbement a válogatott tura terve. A válogatottnak kinevezett kombinált csapat könnyen győzött.

Román kombinált: David — Dragomirescu, Bürger, (Rosculeti) — Vintila, Juhász, Brandabura (Petrescu) — Oana, Kovács, Barátky, Palmer, (Schwartz), Dunareanu (Dobay).

Venus: Iordachescu — Sfera, Albu — Barbulescu, Eisenbeisser, Gorgorin — Ploesteanu, Boda, Humis, Petea Valcov, Ene (Gruin).

Az ANEF stadion talaja a sok esőzéstől felázott, de ez nem zavarta erősen a játékot. Kezdet után a Venus fölénybe kerül és a belső harmas szép összjáték után közelíti meg a válogatott kapuját, de David és Dragomirescu szilárdan áll a lábán. Főleg Humis veszélyeztet. A válogatott támadásból hiányzik az erő.

Szünet után Schwartz és Dobay beállása szint és életet vitt a játékba. Albu sok hibát vét és Oana (2) valamint Barátky (2) góljaival bizo-

san nyer a kombinált együttes. Végül a Venus már csak a védekezésre szorítkozott.

Bár a bajnokcsapat játéka egységes és különösen az első félidőben jó volt, az az elég kategóriás győzelem, amelyet egy ad hoc összetakolt

Az AMTE az első csoport őszi bajnoka

Szerencsével nyert a Victoria és a Sportul Studentesc, nehéz küzdelemben a Gloria. — A Venus és Ripensia között dől el a II. csoport elsősege

Vasárnap a válogatott edzésre való tekintettel csónka fordulót bonyolítottak le az A) liga két csoportjában. Az AMTE főlényesen győzött és ezzel biztosította első helyét az I. csoportban. Megnyerte az őszi bajnokságot. A II. csoportban még nem lehet tudni, ki kerül az első helyre. Döntő a Venus—Ripensia találkozó lesz. Jelenleg a Venus vezet egy ponttal. A forduló során egyébként a Victoria szerencsével nyert a Kinizsi ellen, a Gloria nehezen a

Dragos Vodával szemben. A Crisanát ezúttal sem hagyta el a balszerencséje s így menthetetlenül utolsó.

A forduló részletei és a két csoport állása a következők:

I. CSOPORT.

AMTE—Unirea Tricolor 5:1 (2:1).

Arad, 2000 néző, bíró Huniade. Megérdemelten és főlényesen nyert a hazai együttes. A fő-

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

LINYCOL

csillapító balzsam, erősen aktív hatása, nincs kellemetlen szaga. Kötő eredményeket mutat fel reumatikus, köszvényes fájdalmak, idegbántalmak, nyak és izületi merevedések leküzdésénél.

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

csapatról szenvedett, azt bizonyítja, hogyha rendelkezik is jó csapatrészekkel, vagy kvalitású játékosokkal, a csapat összmunka tekintetében nem állhat ki válogatott igényekkel és nem képviselheti sikeresen a nemzet színeit egy olyan fontos mérkőzésen, aminő a világbajnoki selejtező meccs. Egy ilyen mérkőzésen a vereség a végleges kieséssel lehet egyenlő.

A győztes csapatban David szerencsés napot fogott ki. A mezőny legjobbját a fiatal Dragomirescu volt, ki mind a négy hátvédtsáron túltett. A fedezetsorban Juhász végig egyenletesen dolgozott, ellenlábását könnyen lépte. A csatársorban a jobbszárny és a szünet utáni tímujoarai balszárny remekelt.

A Venus védelmében Sfera jót nyújtott. Albnak már nincs helye a válogatott csapatban. A fedezetsorban egyformán gyengén játszott, míg a csatársorban a belső trió az első félidőben nagyszerűt nyújtott.

városiak durva játéka nem tudta megakadályozni a nagyarányú vereséget. Góllövők Dvorsák (2), Batrin, Cucula és Pernecky, illetve Jordache (11-esből). Az AMTE-ből Szurdi, Cucula és Batrin, az Unireából Iliuta kapus vált ki.

Victoria—Kinizsi 2:1 (1:0).

Cluj. 2000 néző, bíró Ceureanu. Szemben és egységesebben játszott a vendégcsapat, de a szerencse a Victoria mellé állt. Góllövők: Cociuban (11-esből) és Felecan II., illetve Losoncz. A győztes csapatból Munteanu II., Felecan I. és Căpușan, a Kinizsiből Schmidt, Hoffmann és Tabac érdemel dicséretet.

II. CSOPORT.

Gloria—Dragos Voda 3:1 (0:1).

Cernaui, 1000 néző, bíró Braida. Szünetig a csuszós, felázott pályán vezetett a hazai csapat, de szünet után kidomborodott a Gloria technikai és taktikai fölénye. Góllövők: Rohan és Fritz, illetve Schmidt. Szünet után a Gloria egyenlítő góljánál kisebb botrány tört ki, a közönség a pályára tódult, de rövidesen sikerült a rendet helyreállítani.

Sportul Studentesc—Crisana 2:1 (1:0).

Bucuresti. 2000 néző, bíró Opriseanu. Többet támadott mezőnyben a Crisana, de csatárai kapu előtt tehetetlenek. Góllövők: Astileanu (öngól) és Dumitrescu, illetve Malița. Az öngól és a bíró téves ítéletei két pontjába kerültek a Crisanának.

Győztek a nagycsapatok Magyarországon. Budapestről jelentik: A magyar N. B. forduló során győztek az esélyesek. A Bocskai megszerezte első pontját. Eredmények: Hungária—Kispest 2:0 (2:0) — Ferencváros—Budai 3:1 (1:0). Elektromos—Törekvés 4:1 (1:1). — Bocskai—Szürketaxi 2:2 (1:0). — Phöbus—Budafok 2:0 (0:0). — Ujpest—ETO 7:1 (3:0).

JÖVŐRE: ROMÁNIA—MAGYARORSZAG BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: A Magyar Labdarúgó Szövetség meghívta a román válogatottat a magyar fővárosba 1938 májusában egy mérkőzésre.

Németország—Svédország 5:0 (2:0). Hamburgból jelentik: A világbajnoki selejtező mérkőzésen 60 ezer néző előtt a csatársor pompás játékkal hengerelt a német „11”-es, ezzel revansot vett a Stockholmban elszenvedett 3:1-es vereségért.

Apcéhirdetések

Lakás

Utcai butorozott szoba, azonnalra kiadó. Oradea, Str. Mareșal Averescu No. 37.

Egy szoba, előszoba, konyha, speiz kiadó. Oradea, Strada Brătianu No. 52.

2 szobás utcai lakás mellékkelhelyiségekkel azonnal kiadó. Vajna, Oradea, Str. Gen. Holban 22.

Kiadó december 1-re 2 szobás mellékkelhelyiségekkel állandó lakás. Oradea, Str. Moldova 22.

Alkalmazás

Házvezetőnői, bejárónői vagy bármilyen házi munkát vállaló közép-korú özvegyasszony. Vidéken is. Burik N.-né Oradea, Str. Turnatorului 7. szám.

Hűlőlé

Kioldvasott újságot és folyóiratokat kérünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

Szabóóllók, ujfafa és vasalópárna eladók. Bodnár, Oradea Str. Tache Joneșcu 45.

Adás-vétel

Most érkezett Huedinből kézzel szedett, saját termésű fajalma kapható. Oradea, Str. Averescu No. 37.

Harmoniumot megvételre keresek. — Csörgő Lajos tanító, Lăzărea, Jud. Ciuc.

Modern díófa hálószoba, ebédlő, zongora és konyha berendezés olcsón eladó. Oradea, Nilgese-telep. Str. Emil Gârleanu 2.

Eladó: egy bordó plüss ebédlő divány és két asztali lámpa. Oradea, Strada Brătianu 61.

Egy női télikabát alacsony, sovány termetre, olcsón eladó. Oradea, Str. Moldova 32. szám.

Hangverseny zongora eladó. Oradea, Strada Brătianu 27. szám.

Filodendron, fikusz, olcsón eladó. Oradea, Str. Școalei 10. szám.

Neszolyi fajalmát kitűnő minőségben kaphat kicsinyben és nagyban. Oradea, Str. Iorga 8. szám.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Ezen László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

LEGUJABB

Románia elismeri az abessziniai olasz birodalmat

Londonból jelentik: A Daily Telegraph bucaresti levelezője szerint Románia az Olaszországgal létrejött megegyezés értelmében el fogja ismerni az abessziniai olasz birodalmat, olyan formában, hogy a legközelebbi római román követ „Olaszország királyának és Abesszinia császára-

nak” mutatja be megbízó levelét. Ezzel a megegyezéssel áll kapcsolatban — a lap szerint — az a körülmény, hogy az olasz kormány a Szent Mór és Szent Lázár-rend nagykeresztjével tüntette ki Antonescu külügyminisztert.

A francia „csuklyás” szervezkedés szálai Genfben is átnyúlnak

Letartóztattak egy milliomos nagyiparost, aki elmondotta, hogy a fegyveres szervezkedés a kommunisták ellen történt

Genfből jelentik: A francia csuklyás szervezkedés ügyében folytatott nyomozás szálai Genfben is átnyúlnak. Legutóbb letartóztatták Jakubiez Ferdinánd genfi lakost, aki gépcsin szállította Franciaországba az összeesküvőknek a löszert és fegyvert. A csempészésre úgy jöttek rá, hogy az országút mentén mindenütt revolvergyókat találtak, melyek egy kibomlott csomagból hullottak ki.

Mint Párizsból jelentik, az összeesküvés ügyében folytatott nyomozás vasárnap szenzációs fordulathoz vezetett. A rendőrség letartóztatta Moreau de la Meuse mérnök, roubai nagyiparost. Az a vád ellene, hogy ő adott milliókat és utasításokat a Párizsban fölfedezett beton-fegyverraktárak építésére. A gyárigazgató azzal védekezik, hogy nem kormányellenes államcsínyre készültek, hanem egy esetleges kommunista-puccsot akartak megakadályozni. A nyomozás teljes erővel folyik. A nemzetőrség megszállotta a Párizsba vezető

összes országútakat. Párizs egyik külvárosában, egy elhagyott villában vasárnap újabb fegyverraktárra bukkantak. Itt huszonnégy ládában 864 gránátot, 309 gyorstűzelő pisztolyt és egyéb fegyvereket, valamint rengeteg töltényt találtak.

KATONAI ŐRIZET A LŐSZERGYÁRAKBAN ÉS A REPÜLŐTEREKEN.

Párizsból jelentik: A „csuklyás” szervezkedés ügyében a rendőrség eddig tíz férfi és egy nő ellen emelt vádat. A Ce Soir jelentése szerint a csuklyás-üggyel kapcsolatban Chermege löszergyári erős katonai őrizet alatt állnak. Az avordi tábort ugyanúgy őrzik, mint a háború idején. Az avordi repülőrajok pilótái parancsot kaptak, hogy térjenek vissza a táborba. A Jour jelentése szerint a repülőterén szigorú óvintézkedéseket tettek. Vasárnap Párizsban és a vidéken a rendőrség ismét egész sereg házkutatást tartott, de az elért eredményeket szigorúan titokban tartják.

Hitlerkancellár Augsburgban a gyarmati követelésekről nyilvános beszédet mondott

Miről volt szó lord Halifax látogatásakor? — Németország igényt tart háborúelőtti összes gyarmataira

Augsburgból jelentik: Hitler a kerület öreg frontharcosai előtt nagyobb beszédet mondott. Ebben szövegezte a gyarmati kérdést és többek között a következő kijelentéseket tette: — A világ kísérletet tesz arra, hogy megszabaduljon a kérdés vizsgálatától és el akarja kerülni, hogy a kérdésre válaszoljon. Ez a kísérlet azonban nem fog sikerülni. Eljön a nap, amikor a világnak tekintetbe kell vennie követeléseinket. Egyetlen pillanatig sem kételkedem abban, hogy éppúgy, amint helyreállítottuk a német nép belső egyensúlyát, kifelé is megszerezük neki azokat az élet-jogokat, amelyeket más nemzetek a magukénak vallhatnak. Nem kételkedem abban sem, hogy egy napon az egész világ megérti a német népnek ezt az életjogát. Hiszem és meg vagyok győződve, hogy etekintetben már mögöttünk áll a legsúlyosabb előkészítő munka.

NAGY FÜLFYGYELÉS AZ ANGOL SAJTÓBAN.

Londonból jelentik: Az angol sajtó nagy figyelmet szentel Hitler augsburgi beszédének, tekintettel arra, hogy a beszéd Halifax németországi tárgyalásai után hangzottak el. Az angol lapok szerint az támpontul szolgál annak megítélésére, hogy mi lehetett a megbeszélések

tartalma. A gyarmati kérdés minden bizonnyal vezetőszerepet játszott a megbeszéléseken. Az augsburgi beszéd után arra lehet következtetni, — írják az angol lapok, — hogy a két államférfi között nem volt teljes az egyetértés, mert különben Hitler Augsburgban nem beszélt volna ilyen erőlyes hangon a gyarmati követelésekről.

Ward Price a „Daily Mail”-nak azt jelenti, hogy Hitler elvi kérdésekre korlátozta Halifax-al folytatott megbeszélését. A részleteket Göring töltötte ki, aki határozott alakban közölte Németország követeléseit. Értésére adta Halifaxnak, hogy Németország feljogosítva érzi magát a háború előtti német gyarmatok visszaszerzésére. A Németországban folyó, igen erőteljes gyarmati propaganda megnövelte az igényeket.

Az angol kormány lord Halifax jelentésének megvizsgálása után dönt arról, hogy tesz-e lépéseket. Ehhez azonban hosszú időre van szükség, ezért valószínű, hogy csak két-három hónapi gondolkodás után lehet szó arról, hogy Neurath, vagy más német miniszter Londonba utazásának célja legyen.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.